

Като издигаше цѣлата си философия върху нуждитѣ на „сиромашцѣта“, върху прѣмахване неравенството въ положенията, което създава всички конфликти, Христо Ботйовъ дойде да обяви, че „само разумниятъ и братски съюзъ между на родитѣ е въ състояние да унищожи теглилата, сиромашията и паразититѣ на човѣшкия родъ, и само тоя съюзъ е въ състояние да въдвори истинна свобода, братство, равенство и щастие на земното кълбо“.

Срѣщу племенната — ако щете съсловна демократическа република на радикалтѣ Любенъ Каравеловъ, комунистѣтъ Ботйовъ издигаше социалната република безъ слаби и силни, безъ класи и роби безъ социална мизерия и безъ морални катастрофи.

V.

Самото съпоставяне на тие двѣ различни по същността си революционни мисли, показало би ни, че рано или късно тѣ ще свършатъ съ раздоръ. Какво би могло да се прѣдвиди? Една елементарна истина, защото е фактъ, остана на лице, а тя е, че като слѣдеше логическото развитие на своята мисль, Любенъ Каравеловъ посѣгна къмъ чуждо съдѣйствие — къмъ Сърбия, защото неговото племенно гледище не му позволи да узрѣ всичкитѣ сили, съ които разполагаше българската революция. Самъ възпитанъ въ Сърбия,¹⁾ кждѣто прѣкара дълги години въ най-интимно общение съ прѣдставителитѣ на сръбската национална политика, Л. Каравеловъ губеше постепенно вѣра въ собственитѣ сили на своя народъ, който се дигаше по-късно отъ своя съседъ, защото бѣше по-мждъръ, защото искаше да бжде по-смысленъ въ своитѣ дѣйствия.

¹⁾ Л. Каравеловъ получи образованието си въ Москва, но това неще каже, че той не е ученикъ и на сръбскитѣ радикали.